FARNOST KOLÍN

BARTOLOMĚJ

farní měsíčník doporučená cena 10 Kč 9/2022

2 Kolínské posvícení
4 Bylo, nebylo
10 Rozhovor

Kolínské posvícení

Posvícení je výročí (připomínka, oslava) dne posvěcení (vysvěcení) kostela. V případě našeho farního chrámu se tradičně slaví přímo na svátek jeho patrona – svatého Bartoloměje, apoštola. Zdálo by se to být logické, vysvětit kostel na svátek toho, komu byl zasvěcen (pod jehož ochranu byl svěřen). Nebylo to ovšem pravidlo. A tak kolínské posvícení je v podstatě i výroční poutí (na svátek patrona).

V řadě případů je konkrétní datum svěcení kostelů neznámé (zejména u středověkých staveb). Kostely byly často přestavovány (mnohdy i nově budovány) a znovu vysvěcovány a i patrocinium se mohlo v průběhu historie měnit.

Kdy byl dokončen a vysvěcen náš chrám, nevíme. Nevíme den, rok a netroufáme si odhadnout ani desetiletí. Můžeme jen obecně konstatovat, že se tak mohlo stát někdy ke konci 13. století (možná o něco dříve, vysvěcen mohl být ještě i ne plně dokončený kostel). Nejsme si ani jistí, byl-li náš chrám již od počátku zasvěcen sv. Bartoloměji. V nejstarších dochovaných městských knihách z druhé poloviny 14. století se zásadně mluví jen o farním chrámu („ecclesia parochialis“). Z roku 1368 máme první písemnou zmínku o hlavním oltáři („ad altare summum glor. Virg. Mariae“), ovšem, jak je zřejmé, zasvěceném Panně Marii. Když byl o deset let později svěcen nový parléřovský presbytář a také nový hlavní oltář, opětně se uvádí, že se tak stalo „in honorem beatæ Virginis“ („ke cti blahoslavené Panny /Marie/“). Mezi ostatky, které tehdy byly vloženy do oltáře, se sv. Bartoloměj výslovně neuvádí (ovšem je zde překvapivě uveden, mimo jiné, apoštol sv. Jan evangelista). Jen na okraj, bylo-li by potřeba, pak Karel IV. vlastnil docela slušnou sbírku údajných relikvií sv. Bartoloměje (včetně části jeho lebky). A ještě poznámečka. Zmíněné svěcení nového presbytáře v roce 1378 proběhlo 8. října. Byl to pátek, na který nepřipadal žádný významný svátek. Tento den neměl vztah ani k osobě sv. Bartoloměje, ani k Panně Marii (ve středověku se toho dne připomínal biskup sv. Evodius, sv. Pelagia, sv. Ragenfreda a sv. Reparáta, tedy u nás nijak známí světci).

Přesto, svátek svatého Bartoloměje, připadající na 24. srpen, byl pro Kolín významný již ve středověku. Svědčí o tom jedna často připomínaná událost. V roce 1310 odmítl Kolín otevřít brány budoucímu králi Janu

Lucemburskému (barvitě tuto historku zpracoval například spisovatel a dramatik Oldřich Daněk v románu Král utíká z boje). Poté, co následně mladý Jan obsadil Prahu a byl uznán českým králem, odebral za trest našemu městu statky a některá práva. Ovšem ještě téhož roku mu všechna dřívější privilegia potvrdil a přidal další – čtrnáctidenní výroční trh na svátek sv. Bartoloměje. Ten si kolínští nechali nedlouho poté, v roce 1335, z ne úplně jasných důvodů od panovníka ještě jednou potvrdit. Výroční trh (německy Jahrmarkt – „česky“ jarmark) byl významnou událostí ve městě. Výročních trhů mohlo být do roka více, ale tento, nezvykle dlouhý – čtrnáctidenní, byl asi nejvýznamnější. Ostatně dnešní trhy, konající se na kolínské posvícení, jsou jakousi jeho reminiscencí.

Je otázka, co bylo dřív. Zasvěcení chrámu svatému Bartoloměji, či výroční trh, možná jen náhodně stanovený na jeho svátek. Nemohl být náš chrám původně zasvěcen P. Marii a až později, nejspíše v průběhu 15. století, získat patrocinium sv. Bartoloměje? Možná by to i trochu vysvětlovalo, proč bylo výročí posvěcení (posvícení) spojeno přímo se svátkem patrona – nikdo si již tehdy nemusel pamatovat, kdy byl chrám vysvěcen. Středověk je doopravdy zahalen rouškou tajemství. Pramenů je poskromnu a někdy musíme konstatovat, že prostě nevíme.

Listina z roku 1335, kterou si Kolínští nechali od krále Jana Lucemburského potvrdit výroční trh na sv. Bartoloměje. Originál listiny se dodnes dochoval ve Státním okresním archivu Kolín. Zdroj J. Pejša

Jaroslav Pejša

Bylo, nebylo

Cestovatelská rubrika z CSM

Letos se po pěti letech konalo celostátní setkání mládeže, na které jsme se se spolčem těšili již od začátku tohoto roku. 9. srpna dopoledne jsme se tedy dopravili vlakem do Hradce Králové, kde se celé setkání uskutečnilo.

Už na hradeckém nádraží nás vítala spousta spolupoutníků, a tak nějak společně jsme se vydali směrem k registraci na Univerzitu Hradec Králové.

Naštěstí nás díky brzkému příjezdu nečekala dlouhá fronta a my se tedy mohli v klidu hned po registraci odebrat na svá ubytování. Následovala zahajovací mše svatá, na které jsme se sice ještě nesešli všichni, ale vzhledem k poměrně hektické situaci a velkému počtu účastníků se to dalo očekávat. Na večerní program, který hudebně doprovodila kapela VeKa, už nás naštěstí dorazilo více. Poté následovalo první setkání diskuzních skupinek.

Jednalo se o asi 167 skupinek lidí, kteří pocházeli z různých diecézí, takže šance, že by se někteří lidé ve skupince znali, byla minimální.

Hlavním úkolem bylo diskutovat s ostatními o naší víře, hrát s nimi hry, povídat si o katechezích a celkově se s nimi poznat. Scházeli jsme se každý den dopoledne a dvakrát jsme se sešli večer. Nás dvě toto obohatilo nejen o nové kontakty, ale také o náhled do života dalších křesťanů.

Za celou dobu setkání jsme navštívili několik přednášek, workshopů, koncertů a dalšího z široké nabídky programu. Za sebe můžeme napsat, že se nám velice líbila přednáška Marka Váchy s názvem “Políbení žáby”, která se věnovala tématu našeho života a lásky. Z koncertů nás velmi oslovilo vystoupení violoncellisty Petra Špačka a jeho kapely. V pátek jsme se zúčastnili aktivity “Svědectví skutkem”, při které jsme uklidili okolí řeky Labe. Poté následoval večer víry s kapelou Godzone, který byl také naprosto nevšedním, krásným a silným zážitkem. Celý program otevíraly a uzavíraly modlitební bloky, po kterých vždy následovala scénka v podobě televizního pořadu, která oslovila nejednoho účastníka zájezdu, a tak se poslední den už nad celým Hradcem vznášel pokřik: „Cestovatelská rubrika! Uuuu!” a takový potlesk, kterým jsme vždy

přivítali informátora Dana, by mohla závidět kdejaká celebrita. Takto nabitý program byl pro všechny velmi vyčerpávající, a tak nesmíme zapomenout poděkovat našim úžasným dodavatelům energie v podobě skvělého cappuccina, kapucínům.

Jako nás přivítala na setkání kapela VeKa, tak se s námi rozloučila kapela Adorare. Mimo jiné na setkání zahrály ještě kapely NoProblema, KaPři a SBM.

Na zpáteční cestě jsme se nemohli vyvarovat používání hlášek, které nás celým setkáním provázely. Celkově celá akce v nás všech zanechala spoustu zkušeností, emocí a vzpomínek. Boží přítomnost nás nechala zakusit naprosto úžasnou a nenahraditelnou atmosféru, kterou jsme si alespoň z malé části přivezli všichni domů. Za sebe můžeme ještě jistě přidat nové přátele, prohloubení vztahů se spolčem a nové myšlenky, na které jsme narazily při přednáškách. Ať už se na setkání stalo cokoliv, není možné na to zapomenout a doufáme, že se nám alespoň z části podaří žít život s takovým nadšením, jako jsme prožily my tento týden. Na závěr bychom rády povzbudily především mládežníky, aby příště neváhali a jeli s námi!

Článek z odpovědí na dotazník ohledně setkání zpracovaly

Anežka Čáslavová a Eliška Těmínová

Foto: Eliška Těmínová

Farní dětský tábor 2022

Do třetice všeho dobrého se i tento rok v červenci konal farní dětský tábor v zásmuckém klášteře. V rámci celotáborového příběhu se děti ocitly na středověké tvrzi zesnulého knížete Diviše. Nejdříve se rozdělily do čtyř vazalských rodů a každému vymyslely vlastní jméno, erb, rodové heslo, sídlo,... prostě celou rodovou historii. Po celý týden pak společně potíraly krysy a hladomor, odhalovaly záhadu zmizení kněžny Judity a spiknutí jejího syna Přemysla, který chtěl otrávit krále Edmunda V. a chopit se jeho trůnu. I díky pomoci ostatních knížecích potomků, rytíře Evžena, dvorního šaška a dalších poddaných se podařilo krále včas varovat a zlého Přemysla porazit, takže nakonec na knížecí trůn po svém otci zasedl dobrý a spravedlivý Richard.

Letos se náš vedoucovský tým rozrostl jednak o bohoslovce Vaška Plánku, jednak o tři nové mladší animátorky a jednoho animátora, kteří si pro děti připravili celotýdenní výzvu: kdo se ráno přihlásil, vybral si jednu z rytířských ctností a tu potom musel celý den obzvlášť dobře prokazovat. Ti nejlepší pak byli na konci tábora za odměnu pasováni na rytíře samotným králem Edmundem V. Krom ctností se děti učily také šermu, slušnému chování, tanci i dalšímu středověkému umění (hlavně básnictví, zpěvu a hudbě), dějinám Zásmuk i smyšlené genealogii knížecího rodu. Nepilovali jsme jen svého ducha, leč protáhli jsme i tělo. Hned po budíčku následovala ranní rozcvička v klášterní zahradě – mimochodem, asi nejlepší byla podle dětí rozcvička taneční. Dále jsme běhali jak v průběhu her, např. při honu zvěře či dobývání Přemyslova ležení, tak ve volném čase mezi hrami, když se hrál třeba fotbal nebo obíhačka kolem pingpongového stolu. A ve čtvrtek jsme dokonce celé dopoledne putovali po Zásmukách. To vše jen díky vynikajícímu a vydatnému jídlu od naší paní kuchařky Jany, které velmi děkujeme, že ani letos nešetřila svými úsměvy a skvělými pokrmy.

Samozřejmě jsme nezapomněli ani na náboženskou stránku, a tak jsme se společně modlili před každým jídlem i každý večer před spaním. Děkujeme P. Janovi, P. Karolovi a P. Františku Čechovi, že jsme každý den měli možnost svátosti smíření a slavení eucharistie a že s námi zůstávali i po bohoslužbách. Pochvala určitě patří i všem ministrantům a schole, která rozšířila táborový zpěvník a svou hudbou a zpěvem hezky doprovázela mše svaté.

Sečteno a podtrženo, farní tábor jsme si naprosto báječně užili! Díky Bohu nám počasí přálo a nikomu se nic vážného nestalo. Mockrát děkujeme všem rodičům za přízeň, modlitbu i dary. Děkujeme bratřím kapucínům za zapůjčení úžasné rytířské výbavy a děkujeme kolínské farnosti za oporu a poskytnutí zázemí. Velice se těšíme, že se s Boží pomocí příští léto opět setkáme v Zásmukách!

Organizační tým farního tábora

Varhany u sv. Bartoloměje budou třímanuálové

Chrám sv. Bartoloměje v Kolíně spěje k zdárnému dokončení oprav, které zde probíhají více než 20 let. Rekonstrukce varhan byla jedním z hlavních důvodů, proč farnost požádala o dotaci z programu IROP (Integrovaný regionální operační program – jde o jeden z programů, prostřednictvím kterého Česko rozděluje peníze poskytnuté Evropskou unií a děje se to prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj ČR).

Záměr se po létech příprav podařilo dovést do stavu realizace. Na přestavbě varhan pro chrám sv. Bartoloměje se podílí dva zhotovitelé: Varhanářská dílna Dlabal a Mettler s.r.o. z Bílska u Olomouce a zhotovitel Jaromír Krátký z Krnova. Intonaci a ladění varhan podle požadovaných parametrů provede pan Helmuth Gripentrog z Finska. Finální cena za provedené dílo je 20.703.101,– Kč včetně DPH, z toho 95 % z celkové ceny představuje dotace z Evropských fondů a z rozpočtu ČR, 5 % tvoří spolupodíl vlastníka, tj. naší farnosti, a to představuje cca 1 milion Kč. Ukončení prací a odevzdání nástroje se dle smlouvy o dílo předpokládá 16. 10. 2023.

Dle arcidiecézního organologa p. Štěpána Svobody: ***„Byla navržena koncepce celkové obnovy varhan, která počítá se zachováním a plnou rehabilitací cenné secesní***

***varhanní skříně**, která je svou výzdobou jedinečná. **Do zrestaurované varhanní skříně bylo navržené rekonstruovat v našich zemích zvukově a technicky výjimečný, dvoumanuálový symfonický nástroj o 30 rejstřících,** inspirovaný zvukem francouzských nástrojů konce 19. století, který bude v jednotě s architekturou a výzdobou varhanní skříně i s architekturou inspirativní gotické prostory, ve které se snoubí francouzské pozdně gotické a české prvky. **Zvuková koncepce nástroje počítá se zapojením původních Mölzerových prospektových cínových píšťal.** Nástroj bude postaven na moderně konstruovaných, historicky osvědčených zásuvkových vzdušnicích, s mechanickou tónovou a mechanicko-elektrickou rejstříkovou trakturou a volně stojícím hracím stolem."*

V průběhu rekonstrukce, tzn. po očištění kůru a odvezení stávajícího nástroje a po důkladném průzkumu dispozic varhanního kůru, jeho akustických možností a velikosti chrámu, navrhl zhotovitel, po konzultaci s panem Gripentrogem, odborníkem na ladění tohoto typu varhan, aby byl nástroj **rozšířen o další rejstříky a byl přidán třetí manuál**.

Tímto rozšířením se dosáhne větší věrnosti a také stylové čistoty tohoto typu varhan dle vzoru Aristide Cavaillé-Colla. Tento typ varhan dosud nebyl nikde v Čechách postaven.

Varhany budou znít monumentálněji v souladu s velikostí chrámu a dosáhne se větší zvukové rozmanitosti a variability. Pro varhaníky bude lépe dosažitelná interpretace velkých děl francouzské romantické literatury, které vyžadují třímanuálový nástroj. Varhany budou plnohodnotně sloužit pro doprovázení bohoslužeb. To vše se dosáhne při zachování dobrého přístupu k regulaci a ladění.

Po mnohých konzultacích farnost podepsala dodatek smlouvy se zhotovitelem a ten byl následně schválen Arcibiskupstvím pražským. Rozšíření varhan jde nad rámec dotace IROP a farnost musí jeho náklady pokrýt z vlastních zdrojů. Jde o nárůst v hodnotě 1,7 mil. Kč, celkem tedy farnost ze svých prostředků hradí 2,7 mil. Kč (z toho cca 1 mil. Kč tvoří spolupodíl farnosti k dotaci).

Farnost v brzké době připraví možnost adopce jednotlivých píšťal. Už nyní však můžete přispívat na obnovu varhan u sv. Bartoloměje.

Za vaši podporu Vám už teď děkujeme a těšíme se na budoucí zážitky při varhanní hudbě v našem starobylém chrámu.

Autor textu: P. Ján Halama SVD, farář
Autor fotografií: Boris Mettler

Číslo účtu farnosti: **3252369369/0800**
Variabilní symbol pro dárce na obnovu varhan: **08101378**
(datum konsekrace kostela sv. Bartoloměje po přestavbě za Petra Parléře – 8. říjen roku 1378).
Do poznámky uveďte: **Varhany**
K darům zaslaným na účet nebo v hotovosti vystavíme na požádání potvrzení pro daňové účely.

Děkujeme za vaše dary.

Okénko do DKSŠ

Rozhovor s ředitelem DKSŠ

V dubnu 2022 byl do funkce ředitele Dvouleté katolické střední školy a mateřské školy jmenován Mgr. Jan Prachař, který na škole dlouhá léta působil jako speciální pedagog a zástupce ředitele. V následujícím rozhovoru bychom pana ředitele a jeho koncepci vedení školy a spolupráce s farností rádi představili.

Jaké jste měl prázdniny?
Letošní prázdniny jsem strávil jako již několikátý rok v Čechách. Týden na Vysočině, týden v Neratově v Orlických horách a týden na soustředění s týmem starších žáků házené v Bělé pod Bezdězem. Z těchto krásných míst bych srdečně doporučil Neratov, a to nejen pro jeho unikátní kostel, ale i netradiční komunitní atmosféru Sdružení Neratov a okolní přírodu. Neratov je také díky nepřítomnosti mobilního signálu ideálním místem pro informačně-internetovou dietu. Ve škole probíhala částečná rekonstrukce, na které se podílelo 5 firem, a jejich koordinace zabrala také nějaký prázdninový čas.

Jaké předměty učíte a co Vás na práci pedagoga nejvíce baví?
Za dobu mého působení ve škole jsem učil mimo pečovatelství a šití téměř všechny předměty, což je někdy na malé škole nutností. Moje hlavní předměty jsou matematika, informatika a pracovní činnosti. Nejvíce mě však na práci pedagoga baví organizace a realizace týdenních turistických a adaptačních kurzů, které ve škole probíhají vždy dvakrát do roka. Během uplynulých let jsme s žáky a učiteli navštívili mnoho zajímavých míst v ČR. K nejkrásnějším určitě patří Eljon ve Špindlerově Mlýně, fara Sudějov, Branná v Jeseníkách, Sloup v Čechách, Vysoké nad Jizerou a další.

Změnil se nějak váš pohled na práci učitele s novou ředitelskou funkcí?
Výrazně ne. Více vnímám jen některé úřední povinnosti a finanční stránku vedení školy.

Můžete nějak stručně přiblížit Vaši koncepci vedení školy, mění se nějak oproti té původní?
Určitě nedojde v zaměření školy k žádným revolučním a zásadním změnám oproti fungování školy v posledních letech. Rád bych, aby výuka žáků střední školy byla více zaměřena na praktické činnosti a postupně přibylo více hodin praxe a praktického vyučování na úkor teoretického učiva.

Je pro vás podstatné, aby pedagogové školy byli věřícími křesťany?
Víra není pro přijetí pedagoga podmínkou, ale každý, kdo je součástí našeho týmu, se s vírou setkává v každodenním chodu školy. Proto je důležité, aby každý z učitelů měl ke křesťanství pozitivní vztah a vnímal a uznával křesťanské hodnoty.
Jak si představujete spolupráci s kolínskou farností, chystáte se ji rozšiřovat?
Komunikace a spolupráce s farností je dlouhodobá a dle mého názoru je na dobré úrovni. V současné době pracujeme na umístění nové křížové cesty, která je darem naší školy městu Kolín a bude k vidění na zdech za chrámem svatého Bartoloměje. Rádi bychom v podobných projektech pokračovali i v budoucnu.

Pociťujete jako nedostatek to, že v Kolíně a okolí chybí mezistupeň církevního vzdělávání, tedy katolická základní škola?
Ano. Vzhledem k velkému počtu dětí na kolínských základních školách by určitě nebyl problém s naplněním školy. Chybí zatím však v kolínské farnosti to nejdůležitější. Charizmatická a organizačně schopná osobnost, která by se do toho projektu s chutí pustila a obětovala založení a rozjezdu nové školy roky svého života. Tak pokud jste to právě Vy, tak s chutí do toho.

Řídíte i katolickou mateřskou školu, jaká jsou kritéria pro přijetí dětí do MŠ? Je důležité, aby děti byly z věřících rodin?
Kritéria pro přijetí do mateřské školy jsou dána zřizovatelem a jsou částečně rozdílná v porovnání se školkami jiných zřizovatelů. Bodově se hodnotí nejen věk dítěte, ale také fakt, zda je dítě pokřtěné a zda je z praktikující křesťanské rodiny. Vzhledem ke značnému převisu zájmu o naší mateřskou školu je pak tento fakt důležitým kritériem.

Děkujeme vám, pane řediteli, za rozhovor a do vašeho dalšího působení přejeme mnoho zdaru a Božího požehnání.

Redakce

Ze staré farní kroniky

Na letošní rok připadá 140. výročí zahájení rekonstrukce chrámu sv. Bartoloměje podle plánů architekta Josefa Mockera. Jednota pro opravu chrámu sv. Bartoloměje byla založena již v roce 1879, některé přípravné práce začaly již v roce 1881, ale právě v roce 1882 dodal Josef Mocker stavební plány a téhož roku se započalo s vlastní rekonstrukcí. Práce se nakonec protáhly až do roku 1911, přičemž původní Mockerův projekt byl v průběhu druhé etapy oprav pozměněn a zjednodušen. Toto zapsal děkan Jan Svoboda do farní kroniky o zahájení rekonstrukce:

„Jak již povědíno, předsevzal jsem sobě ve jménu Páně o potřebnou opravu děkanského kostela se starati, za kterou příčinou jsem čelnější osobnosti k večeři k sobě zval, bychom o věci té rokovali. Požádán byl nejlepší architekt tohoto času, který stavbu kostela s. Víta v Praze vede, Josef Mokr, aby nám nákresy zhotovil. Tyto mi zaslal 8. února 1882. Dle nich má kostel do takové krásy být postaven, jak ještě nebyl. Za tyto plány jsem mu vyplatil 1000 fl r. a započali jsme s pomocí Boží s pyramidami proti děkanství. Již na podzim [1881] bylo lešení postaveno. Začátkem máje byly z Hořic kameny přivezené a před kostelem na jich upravení pracováno, něco se robilo v Praze na Smíchově v dílně mistra Uzla, jemuž práce pronajata pod dozorem p. Aloise Kroutila, zdejšího cukrovaru ředitele a rodáka, horlivého dozorce a té věci znatele. Dne 14. července dávali kameny staré zhůry dolů a již den na to nové vzhůru vytahovali a 17. byly první usazeny na krajní pyramidu proti děkanství. Nato při čase dosti měnivém pracováno na těch 4 jehlancích proti děkanství až do umrznutí. Ty 4 pyramidy byly co do vrchní části do chrličů vzhůru znovu mistrně vyvedeny a při 2 pyramidách také oblouky opírací novými vyměněny a utlučené žebry novými vysazeny. Již počátkem srpna 1882 počato po ukončení první na druhé pyramidě pracovati. Nejdříve musely se vždy staré kameny až pod chrlič dolů spustit a pak se vytahovaly a usazovaly nový. Ty doby bylo počasí neustále deštivé. Dne 2. září byla již 4. pyramida zhotovena.

Nato přikročeno k třetí, která 14. září také byla zhotovena. Nato se přikročilo k zevnějším výpravám utlučených aneb zetlelých zevnějších ozdob na těch 4 pyramidách, jejich totiž spodních částí a na dvou zesilujících obloukách.

Nežli se však tato práce letos započala, obětoval jsem v pondělí 13. února mši svatou na ten úmysl, by Pán nebes podniku mému stran započetí této tak vznešené práce milostivě ráčil žehnati a od všech nehod každého chrániti. Nato pozval jsem téhož dne k večeři na děkanství nejčetnější osobnosti, bych se s nimi uradil, totiž p.p purkmistra Josefa Formánka, mlynáře pod zámkem, Josefa Hniličku, c.k. okresního hejtmana, Ant. Mareše, okresního sudího, zdejšího rodáka, Vincence Kroutila, civil. inženýra a jeho bratra Aloise Kroutila, rodáky, ředitele cukrovaru, Václava Pernera, radního, dr. Civína a jeho bratra Karla, jednatele a pokladníka naší věci a Jana Ubla, měst. tajemníka."

Martin Křídlo

SLOVNÍK KŘESŤANSTVÍ

V dnešním díle si představíme pojmy týkající se církevní hudby a zpěvů.

a capella – Ital. „po způsobu sboru kostelních zpěváků". Vícehlasý zpěv (polyfonie) bez instrumentálního doprovodu. Od konce středověku jsou liturgické zpěvy ve významných kostelích (katedrály, kolegiátní kostely, královské kaple aj.) prováděny specializovaným pěveckým sdružením, chórem (kůrem) pod vedením regenschoriho. Acapelový zpěv měl v dějinách hudby více forem. Nejstarší dochovanou formou je gregoriánský chorál, jednohlasý zpěv. V období gotiky se začíná objevovat druhý hlas, např. jako držený tón proti melodii prvního hlasu nebo postupující s prvním hlasem ve stejném intervalu (např. kvintě). To byl předchůdce kontrapunktu, fenoménu, který ovládl renesanční a barokní hudbu a vedl ke vzniku mnohahlasých vokálních skladeb. Typickým a nejznámějším skladatelem vokálního kontrapunktu byl Giovanni Pierluigi da Palestrina. Pozdní baroko a klasicismus vedly k zjednodušení hudby a komplikovaná polyfonie

(vícehlasá skladba, kde každý hlas je oproti ostatním samostatný a případně i v čase posunutý) byla nahrazená homofonií, tedy souběžným vedením hlasů.

antifona – /**antifon**/ z řec. *anti,* „proti“, *foné*, „hlas“, „zvuk“; „hlas proti hlasu“. Od 4. stol. označuje provedení dvouchórového zpěvu způsobem, kdy jeden sbor odpovídá druhému. Toto provedení je rozdílné od staršího liturgického zpěvu, v němž jednomu sólistovi odpovídá všechen lid antifonou, vyslovenou předtím v žalmu. Později vešla antifona do mešní liturgie jako prvek zkrášlující některé části obřadu (vstupní zpěv, obětování, přijímání). V pozdním středověku je to samostatná, melodicky rozvinutá forma (např. mariánská antifona *Salve Regina*).

církevněslovanský zpěv – Bohoslužebný zpěv pravoslavné církve. Vyvíjel se od 10. stol. jako čistě vokální hudba bez nástrojů. Zpočátku šlo o jednohlasý zpěv nejčastěji provázený sborem, teprve od 17. stol. byl přijat vícehlas (polyfonie). Od 12. stol. bylo střediskem církevního zpěvu Rusko, kde se vyvinul samostatný sloh pravoslavného církevního zpěvu.

gregoriánský chorál – Liturgický zpěv římského obřadu. Název má podle sv. Řehoře Velikého, i když na jeho pravý původ mají vědci různé hypotézy. Je to většinou sborový, ale jednohlasně a bez doprovodu přednášený zpěv katolické církve. Tento název je užíván od 11. století.

hudba církevní – (***musica sacra***, lat. „posvátná hudba“). Druh hudby, kterou církev buď sama zavedla ke své bohoslužbě (gregoriánský chorál), nebo schválila (palestrinský vokální sloh), nebo alespoň trpí (instrumentální doprovod liturgických zpěvů); hudba, která je spolu se zpěvem trvalou součástí liturgie. V průběhu staletí nabývala musica sacra různých podob: gregoriánský chorál, polyfonní zpěv, lidový náboženský zpěv s použitím různých nástrojů, mezi nimiž převládají varhany. Při liturgických úkonech má musica sacra přispívat k výrazové kráse modlitby, k jednomyslné účasti shromáždění a ke zdůraznění slavnostní povahy bohoslužby.

chorál – Oficiální, dnes přesně stanovený liturgický zpěv katolické církve, často od 11. stol. nazývaný chorál **gregoriánský** (dostal konečnou podobu za sv. Řehoře Velikého). Je to většinou sborový, ale jednohlasně a bez doprovodu přednášený zpěv. Existuje také chorál

ambroziánský (církevní hymnový zpěv, který zavedl sv. Ambrož z Milána; později byl vytlačen gregoriánským chorálem).

chvalozpěv – Obecně každá píseň zpívaná ke chvále Boží. → kantikum.

kantáta – Z ital. *cantata,* (skladba) „zpívaná“, „vokální“. Jednohlasá nebo vícehlasá zpívaná hudební skladba, která se blíží oratoriu, ale má menší rozměr i dramatičnost. Světské i duchovní kantáty se rozšířily v téže době, v 17. stol. (Itálie, Francie, Německo).

kantikum – Z lat. *cantó,* „zpívat“. Původně označení pro zpěvnou část římského dramatu, později pro duchovní → chvalozpěv, křesťanský hymnus, dnes v knižním jazyce i pro chvalozpěv nebo hymnus v širším smyslu. Básnická biblická skladba podobná žalmu, ale nepatřící mezi ně.

V Bibli píseň díkůvzdání: např. píseň Mojžíše a Hebrejců o Hospodinově vítězství (Ex 15,1-18), Mariin chvalozpěv neboli *Magnificat* (L 1,46-55), chvalozpěv Zachariášův neboli *Benedictus* (L 1,68-79), chvalozpěv andělů neboli *Gloria* (L 2,14) v noci Narození Páně (vánoce), Simeonův chvalozpěv *Nunc dimittis* (L 2,29-32),. Tyto chvalozpěvy se používají v Liturgii hodin.

V širším náboženském smyslu se jako kantikum (nebo hymnus či hymna, resp. též kantika) začala označovat jakákoli náboženská píseň, chvalozpěv, báseň oslavující Boha nebo skrze něho některé světce nebo anděly. Nápěv takovýchto chvalozpěvů byl (od 13. stol.) často převzatý z profánního světa. Nejrozšířenějším příkladem zlidovělých či lidových chvalozpěvů jsou koledy.

mezizpěvy – Toto označení shrnuje zpěvy, následující po mešním prvním a druhém čtení (před evangeliem). Jedná se konkrétně o responzoriální žalm (dříve zvaný graduale), o alelujový verš či zpěv, který v postní době nahrazuje traktus, popř. o bezalelujový zpěv před evangeliem, a o několika málo svátcích i o sekvenci. Kvůli důležité funkci těchto zpěvů, zahrnutých do lekcionáře, by se nemělo ukvapeně upřednostňovat jejich nahrazení písní.

motet(o) – Vícehlasý zpěv; francouzský středověký hudební žánr. V renesanci se tímto výrazem označuje veškerá církevní hudba kromě skladeb pro *ordinarium* mše (Palestrina a Orlando di Lasso). V 18. stol. forma motetu ustupuje do pozadí před formou duchovního koncertu, ale ještě se motety skládají.

oratorium – Z lat. *óró,* „dojednávat“, „prosit“. Programová hudební skladba s náboženským námětem a bez scénické akce, provedená sólisty, sborem a orchestrem. Nejvýznamnějším skladatelem tohoto žánru byl G. F. Händel. Název je odvozen od modlitebního sálu, v němž se v Římě modlil sv. Filip Neri. Konaly se tu zpočátku pobožnosti zahajované a zakončované hudbou, která pozvolna začala nabývat jisté podobnosti s kantátami a později dokonce operami.

píseň – Kostelní píseň v mateřském jazyce, kterou se lid účastní bohoslužby; zdomácněla v celé středoevropské oblasti.

sekvence – Z lat. *sequentia,* „pokračování“, „sled“. Zpěv ve verších nebo rytmické próze. Druh církevní básně, úzce spřízněné s hymnem, jejíž podoba se ustálila kolem 9. století. Název pochází z jejich umístění v bohoslužebném zpěvu. Nejznámější jsou svatodušní *Veni, sancte Spiritus* a *Stabat mater.*

škola chrámového zpěvu – Škola pro ministranty při významném kostele, jaké existovaly v minulosti. Chlapci měli být k dispozici pro bohoslužby nepřetržitě téměř po celý den. V současné době zastávají tento úkol různé církevní pěvecké spolky, pěvecká sdružení i chrámové sbory.

varhany – Řec. *organon,* „nástroj“. Mnohohlasý klávesový hudební nástroj. Hlavní části varhan: měchy s rozvodem vzduchu (vzduchovody), píšťaliště a hrací stůl s klávesnicemi a řídicím zařízením (ovládání rejstříků a další mechanismy). Varhany byly z Byzance přineseny v 8. století do Evropy, kde se rozšířily a postupně se staly nástrojem chrámovým.

Prospekt varhan je pohledová strana varhan. V gotice připomíná svou formou oltář. V baroku nabývá větších rozměrů s dřevěnou nebo mramorovou skříní, kováním a figurální výzdobou. V rokoku přibývají putti a neosově uspořádaná zdrobnělá ornamentika. Kompozičně je začleněn i do výtvarného pojetí celé kruchty.

zpěv církevní – Oficiální zpěv v církvi se nazývá → chorál. Již od dob apoštolské církve byl spojen s bohoslužbou. Obstarávali ho předem určení pěvci; věřícím připadl úkol odpovědí (responzorií). Později se vyvinul antifonální zpěv, kdy se střídaly dva sbory. Na začátku 4. stol. bylo doporučeno, aby lid zpíval žalmy a hymny střídavým (antifonálním) způsobem. Sv. Ambrož zpěv upravil a zdokonalil zpěv

(tzv. ambroziánský chorál); sv. Řehoř Veliký uskutečnil reformu zpěvu (tzv. gregoriánský chorál); ta je závazná až dodnes.

Pro dnešní uspořádání mešní liturgie je důležité funkční rozlišování zpěvu akčního a doprovodného. **Akční zpěv** je sám o sobě liturgickým úkonem; celé shromáždění realizuje tento zpěv aktivně nebo nasloucháním, aniž se přitom děje cokoli jiného. Akčním liturgickým zpěvem je především responzoriální žalm v bohoslužbě slova a Sanktus při eucharistické modlitbě, do jisté míry také děkovný zpěv po přijímání. Tyto akční zpěvy závisejí na textu, který nelze libovolně zaměňovat ani neomezeně parafrázovat nebo zpracovávat písňovou formou. Nemohou-li se tyto zpěvy z nějakého důvodu zpívat, musí se jejich text alespoň recitovat, jelikož by se tak neučinil nezbytný krok v průběhu bohoslužby. **Doprovodné zpěvy** nemají naproti tomu takovouto samostatnou funkci, doprovázejí pouze nějaký jiný liturgický úkon. Jde tu především o zpěvy procesionální, jejich melodie se vznáší nad úkony vstupu, nad průvodem s dary i nad přijímáním, a podobně i při lámání chleba při Agnus Dei. Tyto zpěvy se obecně vyvinuly až pro sváteční bohoslužby velkého shromáždění obce jakožto hudební obohacení důležitých liturgických procesů. Mohou i chybět, jelikož to podstatné se děje v úkonech, které tyto zpěvy pouze provázejí.

Jan Vosáhlo

Příběhy z historie veltrubské farnosti

Stěhování veltrubské fary

Fara a škola ve Veltrubech byla v jedné budově, která stála na zádušním pozemku. V přízemí byla škola, v patře fara. Pomalu rostl počet obyvatel a s tím i počet školních dětí. Z tohoto důvodu se ve veltrubské škole 31. května sešla krajská komise, která zjistila, že třída vyhovuje zhruba pro 10 dětí, ale do školy jich v tu dobu chodilo 21. Komise proto rozhodla, že je potřeba buď postavit novou školu, nebo najít větší, vyhovující místnost. Nová škola by se postavila vedle staré, protože rozloha zádušního pozemku, na kterém škola stála, to umožňovala. Stavbu nové školy však patronátní úřad ihned zamítnul s tím, že děti jsou

často nemocné, že jsou stejně líné se vzdělávat a málokdy se všechny ve škole sejdou, takže jim vlastně prostor, který mají k dispozici, stačí. A kdyby náhodou přišly do školy všechny, má je učitel rozdělit na dvě party a vyučovat ve dvou směnách. Panu baronovi na vzdělání dětí, pokud nebyly jeho, vůbec nezáleželo, peníze mu byly milejší. Zamítl i druhou variantu, rozdělit školu do dvou tříd a zaměstnat jednoho podučitele. Druhou variantu zamítli i obecní úředníci, protože by se na platu podučitele musela podílet i obec. Nic nebylo dohodnuto, takže spor se posunul na krajskou úroveň. Krajský úřad však potvrdil, že se škola musí zvětšit a navrhnul, aby se našla vyhovující budova, do které by se přestěhovala buď škola, nebo fara. Rozhodnutí krajského úřadu musel patronátní úřad respektovat a proto se našla budova bývalé hájovny. Budova byla zanedbaná a protože by se pro školu musela rozšiřovat, začalo se uvažovat o stěhování fary. Na řešení problému se sešla ještě jedna komise, která navrhla využití bývalé hájovny.

K tomuto řešení se s větší vstřícností postavil i patronátní úřad, ale hájovna volala po opravě, a nakonec vše na dva roky usnulo. Po dvou letech došla krajskému hejtmanu trpělivost a nařídil další jednání krajské komise s tím, že musí rozhodnout o umístění školy a fary. Tato komise rozhodla, že z fary bude škola a z hájovny fara. Protokol podepsal i P. Cvrček s podmínkou, že proběhne současně i výměna obročních polí tak, aby je měl na stejné straně potoka jako bude fara, protože by se přes lávky s povozem dostával jen velice nesnadno. Další problém, který řešil s pomocí pražské konzistoře byl ten, že fara bude na jiném břehu, než kostel. Přes potok byly položeny dvě lávky, jedna pod pivovarem, druhá vedla ze statku. Přechod pod pivovarem se při velké vodě nedal použít a dvůr se na každou noc vždy zamykal. Hrozilo, že při velké vodě se kněz nedostane do kostela, nebo navečer z kostela domů. Dále se mu nelíbilo, že se kolem fary pase dobytek a krávy se koukají do oken a žádal odkoupení části pozemku a jeho oplocení. Dále žádal aby nově přidělená pole nepodléhala dani (stejně jako pole původní). Všech problémů se nakonec ujal Steiger mladší a jelikož byl přístupnější, než jeho otec, všem požadavkům slíbil vyhovět. Za splnění se musel přimlouvat u barona, ale svoje sliby dodržel. Nechal zvýšit příjezdovou cestu k lávce pod pivovarem, zařídil, že do dvora byly probourány dvoje dveře, od kterých měl klíče pouze P: Cvrček, psi ve dvoře nesměli být volně pouštěni, zařídil i odkoupení části pozemku u hájovny a přimluvil

se i za to, že pole nebyla zdaněna. Před započetím prací na opravě nové fary se opět sešla komise, tentokrát okresní, která posuzovala stav budovy a nutné opravy.

To již byl květen 1860. Oprava byla opět odložena, protože vlastník hájovny se odstěhoval do Haliče a bylo nutné jej kontaktovat a hájovnu odkoupit, což se podařilo až v únoru 1864. Oprava začala po Velikonocích a 11. června byla budova opravena. a vymalována, 14. a 15. června fara přestěhována a 3. července vysvěcena. V následujícím období P. Cvrček faru dovybavil a nechal postavit chlívky pro zvířata a vše skončilo až v roce 1865. Úřednické tanečky za císaře pána mi připomínají shánění stavebního povolení v současné době. Je zřejmé, že tato tradice se udržela a stále se ctí.

V roce 1856 bylo narovnáno koryto Labe, které teklo od Klavar k Nové Vsi a zpět k veltrubskému zádušnímu lesu. Rozhodování proběhlo nesrovnatelně rychleji, protože na tom měli zájem vrchní státní komisař a majitel statku v Nové Vsi. Meandr Labe mu při vyšší vodě zaplavoval pole. Při prokopávání nového koryta kopáči vykopali staré pohřebiště a ohniště, pravděpodobně pozůstatky bývalého strážního hradiště Slavníkovců. V tomto roce se podařilo vymalovat kostel. Peníze byly vybrány ve sbírce mezi zdejšími osadníky, přispěl i P. Cvrček a farská hospodyně. Další úpravy v kostele a zakoupení pluviálu bylo hrazeno ze záduší, plátna na oltář darovali movitější věřící.

Rok 1856 přinesl místním obyvatelům mnoho problémů. Rozšířila se zde červená úplavice, na kterou zemřelo mnoho dětí a starých lidí. Dlouhá zima a sucho na jaře způsobily nedostatek sena, horší úrodu obilí a rozmnožení myší na polích.

Josef Sixta

Svatováclavská kaple

Úvod

Původně zde byl oltář sv. Václava – proto Svatováclavská kaple. Ale tento oltář byl záměrně zničen v období purismu. Purismus usiloval o slohovou čistotu i za cenu likvidace hodnotných děl jiného slohu. Termín purismus pochází z latiny, purus = čistý. Na místo oltáře sv. Václava byl do Svatováclavské kaple přemístěn **oltář Narození Páně**. Název kaple zůstal nezměněn.

Oltář Narození Páně

Centrem oltáře je obraz Narození Páně podle předlohy Hanse von Aachena. **Hans von Aachen** je německý malíř, působil v Německu v Mnichově, v Itálii. Od roku 1597 žil v Praze jako dvorní malíř císaře Rudolfa II. Císař malíře zahrnoval přízní, povýšil jej do šlechtického stavu.
Rám kolem obrazu je bohaté řezbářské dílo, které je pravděpodobně prací kutnohorského sochaře Ondřeje Eiglera (V. Rišlink, Chrám sv. Bartoloměje). Rám obrazu je bohatě zdoben rokajovou ornamentikou. Rokaj je nesymetrický prokrajovaný ornament charakterizující u nás dobu Marie Terezie (1740–1780).
Na horní části oltáře je krásná plastika Boha Otce, a dvou andělů. Andělé drží mluvící pásky (=odborný termín) s textem: GLORIA IN EXCELSIS DEO ET IN TERRA PAX HOMINIBUS BONAE VOLUNTATIS (Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle).

Obraz Narození Páně

Běžně bývají zobrazováni při narození Ježíška tři králové přinášející bohaté dary. Zde na tomto obraze narození Ježíška jsou jen prostí muži z lidu, bez darů, přišli se poklonit. Přišla se poklonit i prostá žena s plachetkou na hlavě. Tradičně nechybí volek a oslík, jesličky na seno. V oblacích se vnášejí andělé s nápisem: GLORIA IN EXCELSIS DEO.

Autor textu: Josef Dušek
Fotografie: Josef Čáslava

Zpráva z Charity

Farní charita pokračuje v pomoci lidem zasaženým válkou na Ukrajině

Farní charita Kolín od září pokračuje ve výdeji základních potravin, hygieny a oblečení nově příchozím lidem z válečných oblastí na Ukrajině. Během prázdnin byl výdej směřován na každou středu, od září stabilně připadne na každé pondělí v časech od 14 do 16 hodin. A komu přesně je pomoc poskytována?

Charitní pomoc je určena nově příchozím lidem s vízem v měsíci, které předchází měsíci výdeje a to po dobu jednoho měsíce a nadále všem potřebným (i se starším vízem), kteří mají poukaz vydaný sociálními pracovníky. V těchto případech se jedná například o situace, kdy dochází ke zvýšení měsíčních nákladů souvisejících se zdravotním stavem nebo u osob, které se vzhledem k nemoci či dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu nemohou začlenit na trh práce.

Pomoc je vydávána za finanční a materiální podpory města Kolína, Toyoty, Arcibiskupství pražského, farníků Římskokatolické a ČCE církve a dalších dárců.

Michaela Prokopová

Farní charita uspořádala poděkování dobrovolníkům z programu Pomoc Ukrajině 2022

Setkání dobrovolníků pomoci Ukrajině, jejich rodin a hostů se konalo na zahradě katolické školy v Kolíně v neděli 26. června. Vedle grilu si přítomní pochutnávali na dobrotách, které napekly a navařily ochotné ukrajinské ženy.

Pro děti byla uspořádána edukační hra, kdy na jednotlivých stanovištích na ně čekaly úkoly, za jejichž splnění obdržely razítko. Po sesbírání a odevzdání všech razítek si vyzvedly sladkou odměnu. Na prvním stanovišti děti poznávaly retro předměty a určovaly jejich účel. Na druhém stanovišti pro ně byla připravena vjemová soutěž spočívající v ochutnávce pokrmů se zavázanýma očima. Na třetím tvořily megabubliny z bublifuku. A na posledním stanovišti si mohly vyzkoušet,

jak se rozdělává oheň pomocí nože a magnéziového křesadla nebo ohnivého pístu a práchna.

Na pomoci v Charitě se angažují i dobrovolníci z Českobratrské církve evangelické, jejíž členové na akci taktéž v nemalém počtu dorazili. Postarali se zejména o hudební doprovod akce.

Pohoštění bylo financováno z finančního příspěvku automobilky Toyota.

Martin Prokop

Krátké zprávy

* V létě zapůjčila kolínská farnost brněnským kapucínům mešní kalich, který našemu chrámu věnoval po roce 1744 baron František Trenck. Stalo se tak poté, co byl u Kolína vážně zraněn, ale zdárně vyléčen. Kalich se nakrátko stane součástí prohlídkového okruhu kapucínské hrobky, kde je možné spatřit i mumifikované ostatky slavného vojevůdce. V Brně pobude do konce roku.
Vojevůdce František baron Trenck (1711–1749) byl osobností bezesporu rozporuplnou. Na straně jedné úspěšný vojenský velitel (ale také tak trochu dobrodruh), na straně druhé jeho elitní panduři měli tu nejhorší pověst (byli neskutečně krutí – a to i na svou dobu). Barvitě byl vylíčen v seriálu Marie Terezie, který před nedávnem uvedla Česká televize.

* Málokterý film vzbudil tolik emocí ještě před svým uvedením. Film Petra Jákla nazvaný Jan Žižka (alespoň ve verzi pro české diváky) sice do kin doputuje až počátkem září, ale oficiální trailer k němu již delší dobu koluje po internetu. I ten ovšem už dokázal nadzvednout ze židle mnoho historiků. Film zde zmiňujeme jen z toho důvodu, že byl částečně natáčen i v našem chrámu sv. Bartoloměje (což je vidět i ve zmíněném traileru).

* Ve dnech 10.–18. září 2022 opětně proběhnou Dny evropského dědictví, v rámci nichž bude zpřístupněna i řada církevních památek (včetně Kolína a okolí). Bližší naleznete na internetu, na stránkách Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezka – https://www.historickasidla.cz/cs/dny-evropskeho-dedictvi/ehd-2022/.

Ze všech akcí spojených s těmito Dny si dovolujeme připomenout jednu, která zatím není v oficiálním programu. V rámci zpřístupnění klášterního kostela Nejsvětější Trojice v Kolíně dne 11. září, které se uskuteční od 14.00 do 17.00 h., proběhne i beseda s restaurátorkou, akademickou malířkou Hanou Slavíkovou, která právě dokončuje restaurování východní kaple kostela. Beseda se uskuteční v 15:00 hod.

* Zbrusu nově obnovenou fasádu a nátěr střešní krytiny získal dům se slunečními hodinami v Brandlově ulici č. p. 17 (patřící farnosti), kde v minulosti bydleli známí bratři Jan a Ladislav Kamarýtovi. Na obnovu přispělo také Ministerstvo kultury ČR a město Kolín.

* Další ročník Charifestu proběhl v neděli 7. srpna od 17 hodin na Kmochově ostrově. V rámci hudebního vystoupení zahráli a zazpívali folková kapela Lážo Plážo a kapela Malina Brothers. Tradice Charifestu sahá do roku 2014, kdy se konal v rámci Kolínského kulturního léta, o rok později se konal jako Charijazz a od roku 2016 se ustálil současný název.

Kalendář akcí v září 2022

30. srpna (úterý) – rozloučení s Václavem Plánkou SVD, bohoslovcem, který v naší farnosti vykonával pastorační praxi. Rozloučíme se při mši svaté v 18:30 v kostele sv. Bartoloměje. Po mši zveme na popovídání do farního sálu.

Výuka náboženství začne 12. září. Přihlašování dětí na náboženství a na první svaté přijímání naleznete zde:
https://www.farnostkolin.cz/aktivity/vyuka-nabozenstvi/

25. září (neděle) – biřmování. Mše svatá bude v 10:00 v chrámu sv. Bartoloměje. Svátost biřmování bude udělovat Mons. Zdenek Wasserbauer, pomocný biskup pražský.

28. září (středa) – Svatováclavská pouť ve Staré Boleslavi.

18. září (neděle) – Termín odevzdání příspěvků do farního časopisu Bartoloměj.

2. října (neděle) – Termín vydání říjnového čísla farního časopisu Bartoloměj.

Jáhenské svěcení bohoslovce **Lukáše Hanúska SVD** bude v Bratislavě v sobotu 22. října 2022. Organizujeme společný autobus. Přihlašujte se u Hany Prachařové (tel.: 777693511) nejpozději do 15. září. Cena autobusu pro jednu osobu – 500 Kč. Další informace budou ve farních ohláškách.

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.
Redakční rada: Josef Dušek, P. Ján Halama, Katarína Jarošová, Martin Křídlo, Jaroslav Pejša, Václav Plánka, Martin Prokop, Tomáš Pavela, Tomáš Těmín.
P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz
• e-mail: farninoviny.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin
Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárce: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).
Autor fotografie na titulni straně: Ján Halama
Titulní strana: Obraz Umučení sv. Bartoloměje z roku 1734 od Petra Brandla z chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně.